

Menselijk kapitaal

Nelen en De Grip van het **Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt** onderzoeken waarom mensen die parttime werken minder in onderwijs investeren dan mensen die fulltime werken, en of dit nu bepaald wordt door de voorkeuren van de werknemers dan wel van de werkgevers. Op basis van enquêtegegevens vinden zij dat de lagere investeringen in menselijk kapitaal van parttimers vraaggestuurd is en vooral afhangt van psychologische factoren, zoals de voorstelling die men heeft van toekomstige carrièreperspectieven. De beslissing om in menselijk kapitaal te investeren hangt voor fulltimers af van de mate waarin de mogelijkheid bij de werkgever bestaat.

Nelen, A. en A. de Grip (2008) *Why do part-time workers invest less in human capital than full-timers?* Maastricht: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt.

Bidden

Nobelprijswinnaar Heckman onderzoekt voor het **Institute for the study of Labor** wat de effecten van bidden zijn op de houding van God tegenover de mensheid, waarbij Gods houding tegenover de mensheid een onobserveerbare variabele is. Heckman observeert dat een grote groep mensen nooit bidt en een andere grote groep mensen juist heel veel bidt. Hieruit concludeert hij dat een beetje bidden slecht is voor de houding van God tegenover de mensheid en zelfs averechts kan werken, en dat veel bidden een positief effect heeft. De methode die Heckman gebruikt is volgens hem ook geschikt om andere onobserveerbare relaties te onderzoeken, zoals de invloed van inkomen op geluk, of de invloed van inkomensongelijkheid op democratie.

Heckman, J. (2008) *The effect of prayer on God's attitude toward mankind*. IZA discussion paper 3636.

Vaste wisselkoersen

Voor het **Centre for Economic Policy Research** stelt Frankel dat het vastleggen van de wisselkoers een goede manier is om inflatie te bestrijden, omdat hierdoor de mogelijkheden van de centrale bank om geld bij te drukken verminderen. Meestal koppelt een land hiertoe zijn munt aan een of meerdere bestaande valuta. Het probleem dat Frankel van de valuta ziet is dat er door het koppelen aan een buitenlandse munt de wisselkoers niet automatisch op een exportschok reageert. Een oplossing ziet Frankel in het deels koppelen van de valuta aan de prijs van een product. Als voorbeeld noemt hij de Golfstaten, die er volgens hem goed aan zouden doen om de waarde van hun munt voor twee derde te laten bepalen door de waarde van de dollar en euro, en voor een derde door de olieprijs.

Frankel, J. (2008) *Peg the export price*. CEPR policy insight 25.

Investeringen

Het **Centraal Bureau voor de Statistiek** stelt dat Nederland een redelijk goed investeringsklimaat kent. Dit komt met name door secundaire condities, zoals de goede macro-economische situatie, een goed functionerende overheid en hoge aanwezigheid van geschoolde arbeid. Op het gebied van innovatie blijft Nederland echter achter bij vergelijkbare landen. Ook geven Nederlandse ondernemers relatief weinig uit aan onderzoek en ontwikkeling, wat groeikansen in de weg zit.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2008) *Figures on the investment climate in the Netherlands 2008*. Voorburg: CBS.

Midden- en kleinbedrijf

MKB-Nederland stelt dat 2007 een goed jaar was voor het midden- en kleinbedrijf, omdat middelgrote en kleine ondernemers in dat jaar in alle sectoren groeiden in termen van omzet en arbeidsvolume. Voor 2008 en 2009 zijn de verwachtingen van MKB-Nederland onzeker, door de kredietcrisis en hoge olieprijs. Een belangrijke uitdaging wordt volgens MKB-Nederland het sneller vinden en langer behouden van geschoolde werknemers. Daarnaast verzoekt de organisatie het kabinet de administratieve lastendruk voor ondernemers verder te verlagen.

MKB-Nederland (2008) *Dit is MKB-Nederland*. Delft: MKB-Nederland.

Arbeidsaanbod

Bekker *et al.* van de **Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek** schrijven dat werknemers in 2007 profiteerden van een groeiende krapte op de arbeidsmarkt. Twintig procent van de werknemers heeft een functie aangevaard bij een andere werkgever en achttien procent is gewisseld van functie bij dezelfde werkgever. Bekker *et al.* stellen dat door de grote schaarste aan arbeid werknemers het te druk hebben om een opleiding te kunnen volgen. In 2007 volgde nog maar dertig procent van het personeel een opleiding, terwijl dat vier jaar eerder nog bijna 45 procent was. Bekker *et al.* geven ook een waarschuwing mee voor de commissie-Bakker: de potentie voor meer arbeidsparticipatie van de niet-uitkeringsgerechtigden moet niet overschat worden, omdat een groot deel van deze groep niet zal willen werken.

Bekker, S., M. Kerkhofs, A. Román, J. Schippers, M. de Voogd-Hamelink en T. Wiltshagen (2008) *Tendrapport Aanbod van arbeid 2007*. Tilburg: Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek.

SINDS 1916

Rusland

De **Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling** meldt dat de directe buitenlandse investeringen in Rusland in 2007 een nieuw record behaalden van in totaal 52 miljard dollar. Volgens de OESO komt de invloed van directe buitenlandse investeringen in Rusland hiermee op het peil van andere zich ontwikkelende landen. De OESO neemt daarnaast de nieuwe Russische wet voor buitenlandse investeringen in 42 sectoren onder de loep. Een mogelijk investering door een buitenlandse partij moet voor deze sectoren eerst goedgekeurd worden door een speciale commissie. Hoewel de OESO liever zou zien dat deze wet voor minder sectoren zou gelden, stelt zij dat dit in ieder geval transparanter is dan voorheen, toen Rusland beslissingen over mogelijk buitenlands eigendom meer op ad-hocbasis nam.

Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (2008) *Investment policy review: Russian Federation*. Parijs: OESO.

Verticale integratie

Bijlsma *et al.* van het **Centraal Planbureau** stellen dat de institutionele hervorming van de Nederlandse zorgsector kan leiden tot intensievere verticale relaties tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders. Hoewel verticale integratie kan zorgen voor verhoogde efficiëntie, onderzoeken Bijlsma *et al.* met name de mogelijke negatieve effecten hiervan. Zo kan verticale integratie ervoor zorgen dat de competitie in de markt afneemt, wanneer deze integratie ervoor zorgt dat kleine aanbieders of verzekeraars uit de markt worden gedrukt.

De auteurs stellen dat het niet waarschijnlijk is dat dit gebeurt, behalve wanneer een van de partijen marktmacht heeft, wat in de Nederlandse situatie nog niet het geval lijkt te zijn.

Bijlsma, M., A. Meijer en V. Shestalova (2008) *Vertical relationships between health insurers and healthcare providers*. CPB document 167.

Banktoezicht

Houben *et al.* onderzoeken voor **De Nederlandsche Bank** het toezicht op banken en stellen dat het toezicht op hetzelfde niveau als de markt moet plaatsvinden: als de bankmarkt nationaal is, dan moet het toezicht ook nationaal geregeld worden. Houben *et al.* vinden met behulp van verschillende databronnen dat banken veelal nog nationaal opereren. Wanneer een bank al internationale activiteiten ontplooit, vinden deze meestal vlak over de grens plaats. De auteurs stellen hiermee dat er voorzichtig omgesprongen moet worden met het toezicht op banken die op Europees niveau willen opereren. Wel zouden toezichthouders elkaar kunnen helpen door meer open om te gaan met de informatie die zij verzamelen.

Houben, A., I. Schrijvers en T. Willems (2008) *The supervision of banks in Europe: the case for a tailor-made set-up*. Amsterdam: De Nederlandsche Bank.

Inkomen en voortplanting

Voor het **National Bureau of Economic Research** verkennen Jones *et al.* de verschillende theorieën die het negatieve verband tussen inkomen en hoeveelheid kinderen verklaren. De meestvoorkomende theorieën stellen dat een hoger loon hogere opportuniteitskosten voor tijd betekent en dat daardoor voor minder kinderen wordt gekozen, omdat kinderen vooral tijd kosten. Jones *et al.* betwijfelen deze causaliteit echter en stellen dat iemand die veel kinderen wil hier al bij zijn/haar scholingskeuze rekening mee zal houden en een lager scholingsniveau zal kiezen.

Jones, L.E., A. Schoonbroodt en M. Tertilt (2008) *Fertility theories: can they explain the negative fertility-income relationship?* NBER werkdokument 14266.

Landbouw

Het **Landbouw Economisch Instituut** meldt dat de productie van graan en suiker in 2007 groter was dan in 2006. In de EU is de graanoogst echter afgenomen ten opzichte van 2006, maar is de productie van oliezaden, suiker en vlees toegenomen. De gemiddelde inkomens van boeren in de EU zijn volgens het LEI toegenomen met vijf procent, vooral door de hoge prijzen van agrarische producten; alleen

voor een groep van zes landen, waaronder Nederland, lag het gemiddelde inkomen van boeren onder het inkomensniveau van 2000. De EU was in 2006 een netto importeur van agrarische producten, met een export van zeventig miljard euro aan producten en een import van 88 miljard euro. De Verenigde Staten en Rusland zijn de voornaamste afnemers van de Europese agrarische export.

Landbouw Economisch Instituut (2008) *Agricultural economic report 2008 of the Netherlands*. Den Haag: LEI.

Theater

Gerritsen *et al.* van **Stichting Economisch Onderzoek** onderzoeken het theaterbezoek in Amsterdam. Zij verwachten tussen 2005 en 2015 een stijging van het aanbod van theaterstoelen van 45 procent tot 88.000 plaatsen. De vraag neemt volgens Gerritsen *et al.* in dezelfde periode echter met slechts twaalf procent toe. De groei van de vraag komt volgens de auteurs vooral door een groter aanbod. Ze verwachten hierdoor een gemiddelde bezetting van de stoelen van 35 tot 40 procent in 2015, een verlaging van vijf tot tien procent ten opzichte van 2007.

Gerritsen, M., J. Poort, J. Teeuwes, G. Marlet, C. van Woerkens en B.J. Langenberg (2008) *Voorstelling van uitvoeringen*. Amsterdam: Stichting Economisch Onderzoek.